

Etkinlik

Adaletin Bu mu Dünya?

Amaç

Etkinlik sonunda katılımcıların:

- birlikte çalıştıkları insanlar ve iş ortamlarıyla ilgili hakları ve böylesi ortamlardaki güç ilişkilerinin ne olduğunu ayırtılabilmeleri;
- çocuk haklarını merkeze alan düşünce şekliyle tanışmaları beklenmektedir.

Süre

- Rol kartları aracılığıyla etkinliğin ilk bölümünün oynanması (25')
- Ortak oturum (25')

Malzeme

- Yeter sayıda Powerwalk rol kartı
- Katılımcıların düz bir çizgi şeklinde sıralanmalarını ve 25 adım atmalarını sağlayacak kadar geniş bir alan (oda küçük ve hava koşulları uygunsa etkinlik açık havada da yapılabilir)

Genel Görünüm

Bu etkinlikte katılımcılara yaptıkları işte ya doğrudan ya da faaliyetlerinin sonucunda hayatlarında değişikliğe neden oldukları karakterlerle empati kurma fırsatı verilmektedir. Bu amaçla katılımcılar düz bir çizgi şeklinde yan yana sıralandıktan sonra, karakterlerin sahip olduğu haklara ilişkin bazı ifadeler (bkz. aşağıda yer alan bölüm) yüksek sesle okunur. Eğer katılımcıların canlandırdıkları karakterler bu ifadedeki duruma uygun davranabilirse, ilgili katılımcı bir adım ileri çıkar.

Yaklaşık 20 ifadeden sonra, bunlara evet ya da hayır yanıtı veren katılımcıların arasındaki farklar net biçimde ortaya çıkacaktır. Bazı katılımcılar yalnızca bir kaç adım atabilirken, diğerleri (muhtemelen katılımcıların gerçek hayattaki kimliklerine benzer özellikte olanlar) diğerlerini çok geride bırakacaklardır.

Bireyler arasında bu farklılıkların neden oluştuğunu araştırmak, ortak oturumun temelini oluşturur. Powerwalk etkinliği çocuk koruma ve çocuk haklarına ilişkin farkındalık ve duyarlılık yaratma konusunda bir zemin teşkil edecektir. Bunların arasında:

- katılımcılarda haklara ilişkin farkındalık oluşturma;

katılımcıların dikkatini:

- toplumdaki farklı gruplar arasında var olan güç ilişkilerine
- haklara sahip olanlarla görev yükümlülüğü bulunanların, haklara ilişkin mevcut bilgi düzeylerinin ne olduğuna
- haklara sahip olanlarla görev ve yükümlülüğü bulunanlara yönelik basmakalıp düşünceler oluşturma riskine çekmek mümkün olabilir.

Roller önceden belirlenmelidir.

- Bunlardan yarısı farklı ortamlarda yaşayan çocuklara;
- dörtte biri çocuklarla ya anne baba ya da profesyonel düzeyde bakım gözetim ilişkisi bulunan insanlara;
- diğer dörtte birininse aldıkları kararlar çocukların hayatını etkileyen kimselere ilişkin olmasında yarar vardır.

Her bir katılımcıya oynayacağı bir rol verilir.

Uygulama

- 1 El Notunda yer alan kimlikler arasından ve katılımcıları mümkün olduğunca çok büründükleri karakterle ilişkilendirebilecekleri roller atayın.
- 2 Katılımcılardan kendilerine verilen karakterlerin hayatlarına ilişkin detayları bir kaç dakika süreyle düşünmelerini isteyin. Bu kimseler günlerini nasıl ve kimlerle geçiriyor; Karşılaştıkları sorunlarla nasıl başa çıkıyor; Ne yapmaktan hoşlanıyor olabilirler?
- 3 Katılımcılar hangi karaktere büründüklerini etkinliğin sonuna kadar kimseye söylemeyecektir.

20 katılımcı için tasarlanan karakterler arasında şunlar vardır.

- Farklı yaş, cinsiyet, etnik köken, aile ortamı, yaşam tarzı, beceri, engel durumuna sahip 10 çocuk. Bunların arasında hem iyi durumda olanlar hem de sıkıntılı yaşantıları olan çocukların bulunması gerekir.
 - Çocukların hayatlarını etkileyen karar alma yetkisine sahip beş yetişkin karakter. Bu gruba katılımcıların gerçek hayatlarında var olan -daire başkanı, genel müdür, belediye başkanı, subay, STK temsilcisi vb.- karakterler dahil edilebilir.
 - Çocuklarla anne baba ya da profesyonel düzeyde bakım gözetim ilişkisi bulunan - öğretmen, sosyal hizmet uzmanı, polis vb- beş karakter.
- 4 Yüksek sesle okunacak ifadelerin ekonomik, toplumsal, kültürel, sivil alanların genelini kapsayan haklarla bağlantılı olmasına dikkat edin. Bunlardan bir kısmı karakterlerin

korunma imkanlarına, bilgiye erişmelerine ve karar alma sürecine katılmalarına yönelikken, diğerleri gıda, barınma, kıyafet, sağlık hizmeti ve eğitime erişime ilişkin olacaktır.

- 5** Katılımcılardan yan yana bir çizgi şeklinde durmalarını isteyin. İfadeleri yüksek sesle okuyun. Eğer kendilerine verilen karakter sizin okuduğunuz ifadedeki etkinliği yapabiliyorsa, o kimse bir adım öne çıkacaktır.

İfadelerin hepsi okunduktan sonra, katılımcılar birbirlerinden çok farklı yerlerde bulunacaktır. Bazıları ifadelerin neredeyse tamamına evet derken, diğerleri çok azıyla hemfikir olacaktır. Bu etkinliğin sahip olduğu etkileyici özelliklerin başında katılımcıları fiziksel olarak birbirlerinden ayırması ve gerçek hayattaki farklılıkları görsel biçimde vurgulaması ve tabii katılımcıların karakterlerle empati kurmasını sağlaması gelir.

- 6** Ortak oturumda farklı alanlara ilişkin pek çok husus gündeme gelebilir. Bunlardan bazıları:

- Katılımcılara güçsüzlük, dışlanmışlık, çaresizlik hatta öfkeye ya da tam tersi güven içerisinde, her istediğini yapabiliyor olmaya dair neler hissettikleri sorulabilir.

Örn: İfadeler okunup diğerleriyle aranızdaki mesafeler arttıkça ne hissettiniz?

- Karakterlerin kimleri simgelediği bilgisi paylaşıldıktan sonra, katılımcılara en ön sırada ya da en arkada yer alan karakterlerin ne gibi özelliklere sahip olduklarını düşündükleri sorulabilir. Bu olası risk faktörlerinin gözden geçirilmesi fırsatı sağlayabilir.
- Katılımcılara ifadelere "evet" diyebilmelerinin, sahip olunan haklarla herhangi bir bağlantısı olup olmadığı; canlandırdıkları karakterlerin bunları talep edebilme hakkına sahip olduklarını bilip bilmedikleri sorulabilir.
- İfadelere güvenle tepki vermeleri canlandırdıkları karakterlerin hayatları konusunda nasıl bu kadar emin olduklarını, dolayısıyla klişe tiplerle konusunu tartışma fırsatı yaratabilir. Yanlış klişelerden nasıl uzak durabiliriz? sorusu yöneltilerek, programlar hazırlanırken katılım sağlanmasının getireceği yararları dikkat çekilebilir.

- 7** Katılımcılardan şu üç soruyu ikili gruplar halinde tartışmalarını isteyin.

- Sizin çalıştığınız alanda haklarından en fazla mahrum olan insanlar kimlerdir?
- Haklarınızı ve sorumluluklarınızı bilmenin sahip olduğu önem konusunda bu etkinlik bize ne tür bilgi sağlar?
- Bu durum iş yapma şeklimiz üzerinde ne tür sonuçlar yaratabilir?

İFADELER

- Hava soğuduğunda kendimi sıcak tutacak kıyafetler alabilirim.
- İhtiyacım olursa, temel sağlık hizmetlerine ulaşabilirim.
- Çocuklara bakma yükümlülüğü bulunan resmi kuruluş temsilcileriyle toplantılara katılırım.
- Dünyada neler olup bittiğini gazete, TV ve radyo aracılığıyla takip edebilirim.
- Sinemaya gitme ya da arkadaşlarımla bir kafede oturup sohbet etme gibi keyifli vakit geçirme imkanlarına sahibim.
- Cinsel yönden taciz edilme riski içerisinde değilim.
- Anne babamla sıkıntılarımla konusunda bir araya gelip konuşabilirim.
- Şehir meclisinde yapılan toplantılarda beni ilgilendiren konularda görüşlerimi ifade edebilirim.
- Kendimi HIV'e karşı koruyabilirim.
- İhtiyacım olursa özel hastaneye gidebilecek param var.
- Belediye düzeyinde alınan ve beni ilgilendiren kararlar üzerinde etki yaratabilirim.
- Orta okula gittim.
- Orta okula gitmeyi planlıyorum.
- Çocuklar ve gençlerin yaşantılarını etkileyen konularda insanlar benim ne düşündüğümü gelip sorarlar.
- Fiziksel tacize maruz kalma riskim yok.
- Bazen çalıştay ya da seminerlere katılabilirim.
- Beni ilgilendiren konulardaki sağlık bilgilerine rahatlıkla ulaşabilirim.
- Gerekirse sosyal destek alabilirim.

